

Damian Wicherek

UDZIAŁ W WYBORACH SOLIDARNEJ POLSKI ZBIGNIEWA ZIOBRO W LATACH 2014–2015

Wstęp

Poniższy artykuł zawiera analizę wyborów do Parlamentu Europejskiego, samorządowych oraz parlamentarnych, w których wzięła udział Solidarna Polska. W artykule został przedstawiony poziom poparcia, jaki uzyskiwała partia w powyższych wyborach, a także została opisana sytuacja po wyborach parlamentarnych w 2015 r. oraz okoliczności współtworzenia rządu z Prawem i Sprawiedliwością.

Wybory do Parlamentu Europejskiego w 2014 r.

W 2014 r. Solidarna Polska już od dwóch lat funkcjonowała na polskiej scenie politycznej. Ale dopiero tamten rok był sprawdzianem prawdziwego poparcia społecznego, a nie tylko sondażowego, dla formacji Zbigniewa Ziobry. Głównym celem dla polityków tej partii było osiągnięcie dobrego wyniku wyborach do Parlamentu Europejskiego, w których Solidarna Polska po raz pierwszy startowała jako partia polityczna.

Na początku 2014 r. prezes Solidarnej Polski Zbigniew Ziobro zaproponował, aby w wyborach do PE 25 maja 2014 r. Solidarna Polska i Polska Razem Jarosława Gowina wystawiły wspólną listę wyborczą. Zbigniew Ziobro swoją decyzję oparł na wynikach sondażu TNS, który jednej liście, utworzonej przez obie powyższe partie, dawał 13% poparcia wyborców. Rozmowy na ten temat pomiędzy oboma partiami były bardzo żywe. Obu ugrupowaniom było też blisko w kwestiach programowych. W trakcie rozmów pojawiły się jednak

problemy dotyczące jedynek dla liderów obu partii. Solidarna Polska domagała się jedynek dla Zbigniewa Ziobro w Krakowie, Jacka Kurskiego w Warszawie i Tadeusza Cymańskiego na Śląsku, z kolei Polska Razem na jedyne w Krakowie chciała wystawić Jarosława Gowina, na Śląsku Marka Migalskiego, a w Warszawie Pawła Kowala. Wątpliwości co do zawarcia porozumienia miał mieć też sam Jarosław Gowin¹. Pomimo braku ostatecznych decyzji obie partie na konwencjach wyborczych przedstawiły swoich kandydatów na pierwsze miejsca list.

W dniu 1 lutego w Warszawie, w Teatrze Palladium, odbyła się europejska konwencja Solidarnej Polski pod hasłem: „Po pierwsze Polska”, na której partia zaprezentowała kandydatów startujących na jedynekach w siedmiu okręgach wyborczych. Z pierwszego miejsca w Krakowie miał startować Zbigniew Ziobro, Jacek Kurski z Warszawy, ze Śląska Tadeusz Cymański, Ludwik Dorn z Mazowsza, jedynką z Dolnego Śląska była Beata Kempa, Andrzej Dera z Poznania, a Patryk Jaki miał być liderem listy szczecińskiej. Solidarna Polska miejsca na jedynekach w pozostałych okręgach wyborczych zaoferowała Polsce Razem oraz Ruchowi Narodowemu.

Podczas konwencji partia przedstawiła także program europejski oraz dekalog europejski, w którym opowiedziała się za podniesieniem wynagrodzeń w kraju, poprawieniem sytuacji polskich rodzin i zbliżeniem jej do poziomu europejskiego oraz wyrównaniem dopłat dla polskich rolników. Partia sprzeciwiała się wprowadzeniu waluty euro, opowiedziała się przeciwko pakietowi klimatycznemu oraz traktatowi lizbońskiemu. Niezależność energetyczną oraz szansę na silniejszą pozycję Polski Solidarna Polska upatrywała w wydobywaniu gazu łupkowego². Po kongresie, liderzy SP otrzymali odmowną odpowiedź w kwestii wspólnego startu w wyborach od działaczy Ruchu Narodowego. Robert Winnicki w rozmowie z PAP powiedział: „Od razu odrzuciliśmy propozycję wspólnego startu. Solidarna Polska to według nas taka formacja niedookreślona ideowo, która teraz chce się wznieść na rosnącej fali ugrupowań radykalnych i eurosceptycznych, zaś jej liderzy są w tym całkowicie niewiarygodni”. Również w lutym, według doniesień „Gazety Wyborczej”, partia Zbigniewa Ziobry zaproponowała start w wyborach do PE ze swoich

¹ W. Ferfecki, *Gowina romans z Ziobrą*, „Rzeczpospolita”, 8.01.2014, nr 5, s. A6.

² A. Stankiewicz, *Kolejka do Brukseli*, „Rzeczpospolita”, 3.02.2014, nr 27, s. A5; Solidarna Polska Jasło, *Konwencja Europejska Solidarnej Polski w Warszawie*, <http://www.jaslo4u.pl/konwencja-europejska-solidarnej-polski-w-warszawie-newsy-jaslo-16325> [dostęp: 5.03.2016].

list Gabrielowi Janowskiemu, politykowi Przymierza dla Polski, który został zapamiętany z protestów na mównicy sejmowej przeciwko prywatyzacji Stoenu³. Drugą osobą, która otrzymała taką propozycję był Jerzy Robert Nowak, publicysta „Naszego Dziennika”, którego opinia publiczna mogła poznać z antysemitkich wypowiedzi⁴. Solidarna Polska próbowała też namówić do startu w wyborach ze swoich list Pawła Kukiza, ale bezskutecznie, ponieważ były lider zespołu „Piersi” odrzucił propozycję. Partia zadeklarowała, że jeśli jej posłowie zdobędą mandat do PE, to SP będzie współpracować z ugrupowaniami eurosceptycznymi, takimi jak Partia Niepodległości Zjednoczonego Królestwa Nigela Farage’a⁵.

W lutym doszło do finalizacji rozmów pomiędzy Solidarną Polską a Polską Razem, na temat wspólnego startu w wyborach do PE. W dniu 28 lutego Zbigniew Ziobro wysłał list do Jarosława Gowina, w którym napisał, że porozumienie może pomóc „przełamać monopol i dyktat dwóch hegemonów polskiej sceny politycznej: PO i PiS” oraz „sprawy nie zaszły tak daleko, by wykluczyć możliwość strategicznej i wiarygodnej decyzji o zawarciu sojuszu”. Prezes SP zapewnił również o przejrzystym podziale miejsc na listach wyborczych, a także o możliwości kontynuacji współpracy w wyborach samorządowych. Przygotował również analizę SWOT porozumienia pomiędzy partiami, w której wyliczył 22 mocne strony i 3 słabe. W dniu 3 marca Jarosław Gowin napisał list do prezesa SP, w którym zawarł swoją odpowiedź: „Każda inicjatywa zmierzająca do przewyciężenia podziałów w polskiej polityce jest godna uznania”. Prezes Polski Razem nie zgodził się na stworzenie wspólnej listy, ponieważ jego zdaniem istniały zbyt duże różnice programowe: „Odnoszę wrażenie, że Pan prezes bagatelizuje skalę rozbieżności między naszymi partiami”⁶.

Pomimo bardzo zdecydowanej wymiany zdań pomiędzy liderami partii, na początku marca doszło do kolejnej tury rozmów. Wiadomość w sprawie ponownego spotkania miał wysłać do Jacka Kurskiego polityk Polski Razem, Adam Bielan. Podczas zebrania politycy rozdysponowali okręgami wyborczymi dla liderów obu partii, a także doszli do porozumienia w kwestii startu

³ A. Kondzińska, *Ziobro stawia na Gabriela*, „Gazeta Wyborcza”, 1–2.02.2014, nr 26, s. 3.

⁴ Ibidem.

⁵ [b.a.], *Wybory do PE: Solidarna Polska wystartuje samodzielnie*, fakty.interia.pl, <http://fakty.interia.pl/raporty/raport-wybory-do-pe-2014/aktualnosci/news-wybory-do-pe-solidarna-polska-wystartuje-samodzielnie,nId,1109343> [dostęp: 6.03.2016].

⁶ W. Ferfecki, *Gowin nie dał się skusić Ziobrze*, „Rzeczpospolita”, 11.03.2014, nr 58, s. A5.

innych polityków. I tak: Jacek Kurski miał otwierać listę na Dolnym Śląsku, Tadeusz Cymański miał być jedynką z Pomorza, Paweł Kowal z Mazowsza, a w województwie łódzkim liderem listy miał zostać John Godson. Do ostatecznego porozumienia nie doszło jednak i tym razem, ponieważ na portalu Onet.pl ukazała się wypowiedź Marka Migalskiego, członka partii Polska Razem, który powiedział że negocjacje z Solidarną Polską były prowadzone po to, aby osłabić partię Zbigniewa Ziobro. Po tej wypowiedzi negocjacje pomiędzy ugrupowaniami zostały zerwane⁷, a Solidarna Polska podjęła decyzję, aby wystartować samodzielnie w wyborach do Parlamentu Europejskiego 25 maja 2014 r.

Na początku kwietnia na antenie „Radia Maryja” bokser Tomasz Adamek ogłosił, że wystartuje w wyborach do PE z list Solidarnej Polski. Powiedział: „Dostałem propozycję od Solidarnej Polski. Od jakiegoś czasu jestem w kontakcie ze Zbyszkiem Ziobro”. Bokser zapowiedział, że gdyby dostał się do Parlamentu Europejskiego, to chciałby zająć się sprawami dotyczącymi ochrony życia nienarodzonego, praw człowieka oraz walką o polski przemysł i pracowników. Tomasz Adamek został liderem listy na Śląsku, na skutek czego Tadeusz Cymański musiał wystartować z drugiego miejsca. W dniu 12 kwietnia w Jastrzębiu Zdroju Solidarna Polska zainaugurowała kampanię wyborczą do Parlamentu Europejskiego. Podczas konferencji prasowej Tomasz Adamek opowiadał o czasach, w których pracował jako górnik w kopalni „Jas-Mos”. Szef struktur Solidarnej Polski na Śląsku Michał Wójcik po Świętach Wielkanocnych zapowiedział spotkania boksera z wyborcami⁸.

W dniu 15 marca po północy Państwowa Komisja Wyborcza zamknęła rejestrację list wyborczych, które następnie były sprawdzane przez Okręgowe Komisje Wyborcze. Solidarna Polska zarejestrowała swoje listy we wszystkich 13 okręgach. Na listach wyborczych partii Zbigniewa Ziobro znalazło się 56 kobiet, a także najmłodszy kandydat, którym był Paweł Gajewski, wówczas asystent Jacka Kurskiego. W dniu 25 kwietnia Państwowa Komisja Wyborcza

⁷ W. Ferfecki, *Burzliwy konflikt Ziobry i Gowina*, „Rzeczpospolita”, 17.03.2014, nr 63, s. A12.

⁸ [b.a.], *Adamek będzie „walczył o polski przemysł”*. *Wiem dokładnie jak ciężka jest praca górnika*, tvn24.pl, <http://www.tvn24.pl/wiadomosci-z-kraju,3/adamek-bedzie-walczył-o-polski-przemysl-wiem-dokladnie-jak-ciezka-jest-praca-gornika,417934.html> [dostęp: 12.03.2016]; [b.a.], *Bokser Tomasz Adamek kandydatem do Parlamentu Europejskiego*, radiomaryja.pl, <http://www.radiomaryja.pl/informacje/bokser-tomasz-adamek-kandydatem-do-parlamentu-europejskiego/> [dostęp: 12.03.2016].

przeprowadziła losowanie numerów na listach wyborczych. Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro wylosowała nr 1⁹.

W wyborach do Parlamentu Europejskiego, które odbyły się 25 maja 2014 r., Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro nie zdołała przekroczyć progu wyborczego. W całym kraju na listę SP oddano 281 079 głosów, co przełożyło się na poparcie na poziomie 3,98%. Przy tak słabym wyniku żaden z kandydatów ugrupowania nie zdobył mandatu posła do Parlamentu Europejskiego. Najlepszy wynik, jeśli chodzi o okręgi wyborcze, Solidarna Polska uzyskała w okręgu nr 10 (Kraków), gdzie liderem listy był prezes partii – Zbigniew Ziobro (poparło go 9,01% wyborców). Najsłabszy wynik SP uzyskała w okręgu nr 4 (Warszawa I), gdzie liderem listy był z kolei wiceprezes partii, Jacek Kurski, którego poparło 2,04% wyborców. Na poziomie województw najlepszym regionem było województwo małopolskie. Lista Solidarnej Polski uzyskiwała w nim poparcie wyborców na poziomie 9,49%. Z kolei najsłabszy wynik partia Zbigniewa Ziobro uzyskała w województwie lubuskim – 2,02% głosów. Dobrego wyniku nie uzyskał również Tomasz Adamek. W okręgu nr 11 (Katowice), w którym startował, poparło go 3,70% wyborców. Taki sam wynik partia uzyskała w województwie śląskim¹⁰.

Solidarna Polska najlepszy wynik uzyskała w powiecie nowosądeckim (województwo małopolskie). Tam na partię Zbigniewa Ziobry zdecydowało się oddać głos 19,92% wyborców. Z kolei najsłabszy wynik partia uzyskała w powiecie sopockim (w województwie pomorskim), gdzie liderem listy w okręgu nr 1 był Krzysztof Steckiewicz. Partia Zbigniewa Ziobry uzyskała tam 0,88% głosów.

Na szczeblu gminnym wyniki SP w wyborach nie prezentowały się lepiej. Największe poparcie partia otrzymała w gminie Raba Wyżna w województwie małopolskim, 46,85% głosów. Tylko 0,33% wyborców zdecydowało się poprzeć listę SP w gminie Młynarze, w województwie mazowieckim. Był to najsłabszy wynik, jeśli chodzi o poparcie dla partii. Wiceprezes SP – Jacek Kur-

⁹ A. Kondzińska, *Wóz albo przewóz ziobrystów*, „Gazeta Wyborcza”, 15.04.2014, nr 88, s. 3; R. Grochal, A. Kondzińska, *Eurolisty są, można walczyć*, „Gazeta Wyborcza”, 17.04.2014, nr 90, s. 5; [b.a.] *Rozlosowano numery list kandydatów w wyborach do Parlamentu Europejskiego*, polskieradio.pl, <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1109100,Rozlosowano-numery-list-kandydatow-w-wyborach-do-Parlamentu-Europejskiego> [dostęp: 12.03.2016].

¹⁰ PKW, *Wybory do Parlamentu Europejskiego zarządzane na dzień 25 maja 2014 r.*, <http://pe2014.pkw.gov.pl/pl/wyniki/komitety/view/35> [dostęp: 12.03.2016].

ski w wywiadzie dla tygodnika „Wprost” stwierdził: „Inwestycja w Tomasa Adamka, za którego musieliśmy świecić oczami, i nieszczerne oświadczenie, że planujemy koalicję z PiS. Te błędy nas dużo kosztowały”¹¹.

Po przegranych wyborach do Parlamentu Europejskiego Zbigniew Ziobro napisał list do działaczy i sympatyków partii, w którym podziękował za zaangażowanie i udział w kampanii wyborczej. Zwrócił również uwagę, że Solidarna Polska musiała się zmagać z wieloma przeciwnościami, nieprzychylnymi mediami, sondażami, które zniechęcały wyborców do popierania kandydatów SP. Lider partii zwrócił uwagę, że Solidarna Polska osiągnęła lepsze wyniki od takich ugrupowań, jak Polska Razem Jarosława Gowina czy Europa Plus. Ziobro zaapelował do działaczy partii, aby nie załamywali się doznaną porażką, ponieważ przed partią były wybory samorządowe, prezydenckie i parlamentarne, w których chciał by odnieść zwycięstwo. Prezes SP zapowiedział dokonanie analizy przegranych wyborów, na posiedzeniu Rady Głównej w dniu 7 czerwca, ponieważ zauważyli, że w kraju były regiony takie jak województwo małopolskie i świętokrzyskie, gdzie Solidarna Polska uzyskała zadowalający wynik, ale były też takie miejsca, jak Warszawa i całe województwo mazowieckie, gdzie wynik partii był znacznie poniżej oczekiwań. W liście Zbigniew Ziobro przypomniał również o nadchodzących wyborach prezydenckich i o nadziei odniesienia w nich wyborczego sukcesu¹².

Wybory samorządowe w 2014 r.

Wybory samorządowe, które odbyły się 16 listopada 2014 r., były pierwszymi wyborami, w których Solidarna Polska, a także Polska Razem Jarosława Gowina oraz Prawo i Sprawiedliwość wystawiły wspólnych kandydatów na mocy porozumienia podpisanego 19 lipca 2014 r.

Partia Zbigniewa Ziobry na początku rozmów w sprawie zjednoczenia prawicy miała, zdaniem kierownictwa Prawa i Sprawiedliwości, bardzo wygórowane żądania. W dniu 7 lipca doszło do spotkania pomiędzy Jarosławem Kaczyńskim a Zbigniewem Ziobro, na którym to lider Solidarnej Polski wręczył

¹¹ Wybory w Polsce, *Eurowybory 2014 – głosy na Solidarną Polskę*, wyborynamapie.pl, <http://www.wyborynamapie.pl/euro2014/sp.html> [dostęp: 12.03.2016]; P. Majewski, M. Pińkowski, *Ziobro i Gowin liczą na Kaczyńskiego*, „Rzeczpospolita”, 3.06.2014, nr 127, s. A6.

¹² *List Zbigniewa Ziobro do Członków i Sympatyków Solidarnej Polski*, strona Solidarnej Polski w woj. lubelskim, <http://solidarnapolskalubelskie.pl/?cat=30> [dostęp: 6.03.2016].

prezesowi PiS uchwałę partii. Z informacji, jakie podawała „Gazeta Wyborcza”, znalazły się w niej żądania, aby kandydaci SP otrzymali jedyne we wszystkich 16 województwach w wyborach do sejmików województw. Partia domagała się też gwarancji politycznych dla swoich radnych, których w kraju miała 70 oraz możliwości zapoznania opinii publicznej z podpisaną umową. Kierownictwo PiS żądania odrzuciło¹³, ale rozmowy pomiędzy politykami toczyły się dalej. Odpowiedzialnym za wybory samorządowe z ramienia Solidarnej Polski był Tadeusz Cymański.

Prawo i Sprawiedliwość na mocy podpisanego porozumienia w dniu 19 lipca 2014 r. zagwarantowało SP 10 „biorących” miejsc do sejmików wojewódzkich, również radnym sprawującym mandat w kadencji 2010–2014 w sejmiku województwa zachodniopomorskiego, opolskiego oraz śląskiego. Partia Zbigniewa Ziobro otrzymała także 12 miejsc, na których kandydaci mogli zdobyć mandat, przy czym szczegóły w tej sprawie miał ustalić zespół roboczy do dnia 25 lipca. Ponadto Solidarna Polska otrzymała miejsce w zarządzie województwa, w którym PiS zdobędzie samodzielną większość. W województwie podkarpackim wicemarszałkiem miał zostać Kazimierz Ziobro, a w województwie małopolskim Andrzej Romanek. Partia Jarosława Kaczyńskiego zagwarantowała również SP obsadzenie mandatu członka zarządu, ale tylko w co drugim województwie, w którym PiS miałyby tworzyć koalicję. Na mocy porozumienia Solidarna Polska otrzymała dwa miejsca, tzw. niebiorące, w każdym z okręgów w wyborach do sejmików województw oraz rad miejskich. Wszystkie strony porozumienia zobligowały się, aby w Warszawie kandydaci z ich środowisk politycznych startowali ze wspólnej listy wyborczej. W przypadku Krakowa SP, PiS oraz PRJG zgodziły się na wystawienie wspólnego kandydata na urząd prezydenta miasta, ale zastrzegły sobie, że jeśli się nie porozumieją w kwestii miejsc na listach w wyborach do Rady Miasta Krakowa, to uwzględnią prawo startu w osobnych komitetach. Porozumienie zagwarantowało też Solidarnej Polsce dwa następujące okręgi: okręg nowosądecki, w którym Paweł Śliwa otrzymał drugie miejsce na liście do sejmiku województwa, a także okręg podhalański, gdzie z trzeciego miejsca do sejmiku województwa wystartował Marek Wierzbę. Solidarna Polska również zadeklarowała się do udzielenia poparcia kandydatom PiS na stanowisko prezydenta

¹³ A. Kondzińska, *Jak PiS szachuje ziobrystów*, „Gazeta Wyborcza”, 11.07.2014, nr 159, s. 5; P. Majewski, *Zjednoczona prawica robi swój kongres*, „Rzeczpospolita”, 4.07.2014, nr 153, s. A6.

lub burmistrza miasta, ale tylko w tych miastach, w których kandydaci SP startowali z list Prawa i Sprawiedliwości¹⁴.

Solidarna Polska w wyborach samorządowych zakładała także lokalne komitety, ponieważ porozumienie nie dotyczyło startu ze wspólnych list na wszystkich szczeblach samorządu. Zapowiedział to jeszcze w czerwcu, czyli miesiąc przed zjednoczeniem prawicy, Zbigniew Ziobro, który nie wykluczył tworzenia wspólnych list wyborczych z Polską Razem, a także Ruchem Narodowym. W dniu 20 lipca Solidarna Polska, razem z Kongresem Nowej Prawicy, podpisały w Kole porozumienie w sprawie utworzenia lokalnego komitetu i listy w wyborach do Rady Miasta i Rady Powiatu. Dokument zakładał wystawienie wspólnego kandydata na urząd burmistrza Koła, a także na stanowisko starosty powiatu kolskiego. Ze strony Solidarnej Polski porozumienie podpisał Jarosław Tomczyk, a Kongresu Nowej Prawicy, Patryk Zygmunt¹⁵. Z kolei w Elblągu partia Zbigniewa Ziobro stworzyła Elbląską Koalicję Obywatelską. Gdy doszło do ogólnopolskiego zjednoczenia prawicy władze terenowe partii zapewniły, że Solidarna Polska w niej pozostanie. Tak się jednak nie stało. Pod koniec sierpnia lokalni działacze podjęli decyzję o wystąpieniu z koalicji, tłumacząc ją różnicami programowymi, zakładając jednocześnie utworzenie komitetu wyborczego i wystawienie kandydata na prezydenta Elbląga¹⁶.

Kolejne działania partia podejmowała na szczeblu centralnym. W dniu 29 sierpnia odbyły się rozmowy w sprawie wspólnego startu w wyborach, w których wzięli udział: Adam Lipiński, wiceprezes PiS, a także prezesi Solidarnej Polski oraz Polski Razem. Jednak, pomimo toczonych rozmów, Solidarna Polska w pierwszych dniach września zarejestrowała swój komitet wyborczy jako odpowiedź na przedłużające się negocjacje. Problemy pojawiały się

¹⁴ *Tajny Aneks Prawicy*, Kulisy24.com., <http://kulisy24.com/polityka/tajny-aneks-prawicy> [dostęp: 9.01.2016] [autentyczność dokumentu potwierdzona przez portal Kulisy24.com – wyjaśnienie D.W.].

¹⁵ [b.a.], *SP chce współpracować z Polską Razem i RN w wyborach samorządowych*, wyborcza.pl, http://wyborcza.pl/1,91446,16158474,SP_chce_wspolpracowac_z_Polska_Razem_i_RN_w_wyborach.html [dostęp: 14.03.2016]; [b.a.], *Wybory samorządowe: Solidarna Polska i Kongres Nowej Prawicy razem*, naszemiasto.pl, <http://kolo.naszemiasto.pl/artukul/wybory-samorzadowe-2014-solidarna-polska-i-kongres-nowej,2391603,artgal,t,id,tm.html> [dostęp: 14.03.2016].

¹⁶ M. Pszczółkowski, *Solidarna Polska opuszcza Elbląską Koalicję Obywatelską*, wybory2014.elblag.net, <http://wybory2014.elblag.net/artykuly/solidarna-polska-opuszcza-elblaska-koalicje-obywat,13713.htm> [dostęp: 14.03.2016].

także w strukturach terenowych PiS, w których władze nie wyrażały akceptacji co do decyzji podjętych na szczeblu centralnym¹⁷.

W dniu 23 września liderzy partii doszli do ostatecznego porozumienia w sprawie startu w wyborach samorządowych. Niespełna tydzień później, w dniu 5 października, odbyła się konwencja PiS w Kadzidle, rozpoczynająca kampanię samorządową, podczas której Jarosław Kaczyński ogłosił, że wspólnie z Polską Razem i Solidarną Polską zarejestrowali listy w wyborach do sejmików województw. Zapowiedział również wspólne działania pomiędzy partiami w najbliższym czasie. W trakcie konferencji prasowej głos zabrali także Jarosław Gowin i Zbigniew Ziobro. Prezes SP powiedział: „Solidarna Polska stawia sobie za cel wysoką jakość samorządów. Nasze porozumienie daje właśnie szansę na ten rozwój”. Lider SP zaznaczył również, że jego partia będzie się starała zmienić oblicze samorządu i jego funkcjonowanie¹⁸. W klubie Sprawiedliwa Polska (Solidarna Polska, Polska Razem), pojawiły się również obawy związane z utratą klubu na rzecz koła poselskiego, za sprawą posła Andrzeja Dery, który w wyborach samorządowych startował na prezydenta Ostrowa Wielkopolskiego, a także posła Jarosława Żaczka, ubiegającego się o fotel burmistrza Ryk. Aby zapobiec utracie klubu przewodniczący – Jarosław Gowin rozmawiał z Jarosławem Kaczyńskim o jego wsparciu nowymi posłami, gdyby Dera i Żaczek zdobyli mandaty. Parlamentarzystami, którzy mieli wesprzeć klub Sprawiedliwa Polska byli Andrzej Smirnow i Jarosław Jagiełło¹⁹.

W dniu 16 listopada 2014 r. odbyły się wybory samorządowe. Kandydaci Prawa i Sprawiedliwości oraz Solidarnej Polski i Polski Razem, startujący z jednych list w wyborach do sejmików województw, w skali kraju zdobyli w nich poparcie na poziomie 26,85% głosów. Kandydat z Klubu Sprawiedliwa Polska Jarosław Żaczek (w wyborach parlamentarnych w 2011 r. startujący

¹⁷ K. Staszak, M. Mizuro, M. Cyraniewicz, P. Majewski, P. Litka, *Solidarna Polska rejestruje komitet w wyborach samorządowych*, rp.pl, <http://www.rp.pl/artukul/1137271-Solidarna-Polska-rejestruje-komitet-w-wyborach-samorzadowych.html#ap-1> [dostęp: 13.03.2016].

¹⁸ P. Majewski, *Zjednoczona prawica obawia się zgody*, „Rzeczpospolita”, 25.09.2014, nr 223, s. A4; [b.a.], *Mazowiecka konwencja PiS w Kadzidle z udziałem Jarosława Kaczyńskiego*, eostroleka.pl, <http://www.eostroleka.pl/mazowiecka-konwencja-pis-w-kadzidle-z-udzialem-jaroslaw-kaczynskiego,art44076.html> [dostęp: 15.03.2016]; [b.a.], *Wspólne listy wyborcze zjednoczonej prawicy*, eostroleka.pl, <http://www.eostroleka.pl/wspolne-listy-wyborcze-zjednoczonej-prawicy,art44216.html> [dostęp: 15.03.2016].

¹⁹ W. Ferfecki, P. Majewski, *Tryumf posła klęska klubu*, „Rzeczpospolita”, 28.10.2014, nr 251, s. A4.

z list PiS) został wybrany na burmistrza Ryk. W Sejmie zastąpił go drugi na liście PiS – Jarosław Stawiarski. Oczekiwany rezultat przyniosły rozmowy, jakie prowadził prezes PR i PiS. Jarosław Kaczyński nakłonił posła Krzysztofa Popiołka, aby zasiłił szeregi klubu Sprawiedliwa Polska²⁰.

Kandydaci Zjednoczonej Prawicy wygrali w sześciu z szesnastu województw, ale w wyniku braku zdolności koalicyjnej objęli władzę tylko w Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Marszałkiem został polityk PiS, Władysław Ortyl, a wicemarszałkiem województwa, na podstawie zawartego porozumienia, z ramienia Solidarnej Polski została Maria Kurowska.

Wybory parlamentarne w 2015 r.

W wyborach parlamentarnych, które odbyły się 25 października, partie zjednoczonej prawicy po raz drugi połączyły siły, aby osiągnąć jak najlepszy wynik wyborczy i odsunąć od władzy Platformę Obywatelską. Kandydaci Solidarnej Polski na posłów i senatorów, w myśl podpisanego porozumienia, w dniu 19 lipca 2014 r. wystartowali z list Prawa i Sprawiedliwości.

Na mocy aneksu nr 1 Solidarna Polska otrzymała dziesięć miejsc, tzw. „bio-rących” w wyborach do Sejmu i pięć miejsc do Senatu (zob. tabela 1 i 2).

Tabela 1. Gwarantowane miejsca dla kandydatów Solidarnej Polski w wyborach do Sejmu w dniu 25 października 2015 r.

Imię i nazwisko	Numer okręgu wyborczego	Siedziba OKW	Miejsce na liście
Tadeusz Woźniak	11	Sieradz	4
Józef Rojek	15	Tarnów	4
Andrzej Dera	36	Kalisz	3
Patryk Jaki	21	Opole	3
Jan Ziobro	27	Bielsko-Biała	3
Michał Wójcik	31	Katowice	3
Beata Kempa	3	Wrocław	4
Maria Kurowska	22	Krosno	3
Zbigniew Ziobro	33	Kielce	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Tajny Aneks Prawicy*, kulisy24.com, <http://kulisy24.com/polityka/tajny-aneks-prawicy> [dostęp: 9.01.2016].

²⁰ A. Stankiewicz, *Exodus z Wiejskie. Woleli samorząd*, „Rzeczpospolita”, 4.12.2014, nr 281, s. A6.

Tabela 2. Gwarantowane miejsca dla kandydatów Solidarnej Polski w wyborach do Sejmu w dniu 25 października 2015 r.

Imię i nazwisko	Numer okręgu wyborczego	Siedziba OKW	Miejsce na liście
Mieczysław Golba	58	Krosno	1
Jarosław Żaczek	14	Lublin	nie kandydował *
Edward Siarka	36	Nowy Sącz	nie kandydował *
Jacek Włosowicz	82	Kielce	7
vacat	46	Siedlce	---

* W wyborach samorządowych w 2014 r. został wybrany na burmistrza Ryk.

* W wyborach parlamentarnych w 2015 r. startował do Sejmu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Tajny Aneks Prawicy*, kulisy24.com, <http://kulisy24.com/polityka/tajny-aneks-prawicy> [dostęp: 9.01.2016].

Ponadto Solidarna Polska otrzymała także miejsce „niebiorące” w wyborach do Sejmu, w każdym okręgu wyborczym. Partia Zbigniewa Ziobro zapewniła sobie także możliwość zmiany osób na listach wyborczych z wyżej wymienionych okręgów, z zachowaniem parytetów i po otrzymaniu zgody ze strony Prawa i Sprawiedliwości. Pod koniec grudnia 2014 r. politycy zjednoczonej prawicy dokonali zmian w podpisanym w lipcu porozumieniu. Dotyczyły one między innymi polityków SP. Andrzej Romanek, który miał zostać wicemarszałkiem województwa małopolskiego, otrzymał gwarancję startu w wyborach do Sejmu. Kolejną osobą był podkarpacki poseł Solidarnej Polski, Kazimierz Ziobro, który również otrzymał miejsce na liście do Sejmu, po tym jak Maria Kurowska objęła funkcję wicemarszałka województwa podkarpackiego²¹.

Prawdziwym politycznym wydarzeniem była konwencja zorganizowana przez Prawo i Sprawiedliwość w dniu 22 czerwca, w hali Torwar w Warszawie, na której partia zaprezentowała swojego kandydata na premiera. Została nią wiceprezes partii Beata Szydło²².

W dniach od 3 do 5 lipca miało miejsce kolejne, wielkie kampanijne wydarzenie. W Katowicach odbyła się trzydniowa konwencja PiS i Zjednoczonej Prawicy pod hasłem „Myśląc: Polska”. Składała się z paneli eksperckich oraz

²¹ *Tajny Aneks Prawicy*, Kulisy24.com., <http://kulisy24.com/polityka/tajny-aneks-prawicy> [dostęp: 9.01.2016] [autentyczność dokumentu potwierdzona przez portal Kulisy24.com – wyjaśnienie D.W.]; P. Majewski, *Wspólny sztab prawicy*, „Rzeczpospolita”, 30.12.2014, nr 301, s. A6.

²² I. Szpała, *Kampania z Szydło na czele*, „Gazeta Wyborcza”, 22.06.2015, nr 143, s. 4; P. Majewski, *Szydłobus ruszył w Polskę*, „Rzeczpospolita”, 23.06.2015, nr 144, s. A5.

trzynastu głównych paneli, poruszających m.in. sprawy: gospodarki, polityki zagranicznej, polityki energetycznej, społeczeństwa obywatelskiego, rolnictwa, finansów, obrony narodowej, kultury oraz mediów. Jarosław Gowin przed rozpoczęciem konwencji mówił: „Na głównych panelach nie dyskutujemy, tylko prezentujemy plany, a na specjalistycznych dyskutujemy również z ludźmi, którzy mają odmienne zdanie”. Prezes Polski Razem dodał, że program w wyborach parlamentarnych zostanie zaprezentowany we wrześniu, po konsultacjach Beaty Szydło z wyborcami. Podczas otwarcia konwencji głos zabrali wszyscy obecni liderzy partii, oprócz Zbigniewa Ziobro. Zastąpił go poseł Patryk Jaki, który powiedział: „Zbigniew Ziobro bardzo chciał tu być, ale wyskoczyła mu pilna sprawa. Ma dziś wyjątkowy proces w sprawie śmierci ojca, ale bardzo was serdecznie pozdrawia”. Wiceprezes Prawa i Sprawiedliwości podczas swojego wystąpienia przedstawiła główne priorytety programowe. Mówiła między innymi o podniesieniu kwoty wolnej od podatku, nowym programie mieszkaniowym, obniżeniu stawek podatkowych VAT i CIT odpowiednio do 22% i 15%, a także o likwidacji NFZ. Beata Szydło przedstawiła koszty powyższych propozycji, które wynieść miały 39 mld zł, przy wpływach do budżetu rządu 79 mld zł. W panelach brali udział politycy poszczególnych partii. Posłowie Solidarnej Polski odpowiadali za panel związany z wymiarem sprawiedliwości. Prezes SP wystąpił w panelu pobocznym, natomiast w panelu głównym głos zabrała Beata Kempa, Patryk Jaki przemawiał w panelu poświęconym sportowi²³.

W dniu 15 września o północy mijał termin rejestracji list wyborczych. Partia Jarosława Kaczyńskiego zarejestrowała listy we wszystkich okręgach wyborczych. Natomiast 25 września Państwowa Komisja Wyborcza wylosowała numery partii na kartach do głosowania. Prawo i Sprawiedliwość wylosowało numer 1²⁴. Z ramienia PiS na podstawie umowy koalicyjnej starowali członkowie partii Solidarna Polska (zob. tabela 1).

²³ [b.a.], *Konwencja PiS w Katowicach. Szydło: przedstawiam konkretny program dla Polski*, wiadomosci.wp.pl; <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1025897,title,Konwencja-PiS-w-Katowicach-Szydlo-przedstawiam-konkretny-program-dla-Polski,wid,17684189,wiadomosc.html?ticaid=116b2b> [dostęp: 22.03.2016]; A. Kondzińska, *Zjednoczona prawica się programuje*, „Gazeta Wyborcza”, 4–5.07.2015, nr 154, s. 5; P. Majewski, *Drużyna to nie jest rząd*, „Rzeczpospolita”, 2.07.2014, nr 152, s. A7.

²⁴ J. Łata, *Wybory 2015. PKW wylosowała numery list wyborczych*, gazetakrakowska.pl, <http://www.gazetakrakowska.pl/artykul/8369966,wybory-2015-pkw-wylosowala-numery-list-wyborczych,id,t.html> [dostęp: 24.03.2016].

Tabela 3. Kandydaci Solidarnej Polski na posła w wyborach parlamentarnych w dniu 25 października 2015 r.

Imię i Nazwisko	Numer okręgu wyborczego	Województwo	Miejsce na liście
Beata Kempa	3	dołnośląskie	4
Maciej Szota	4	kujawsko-pomorskie	8
Mariusz Kałużny	5		7
Bogna Bender-Motyka	6	lubelskie	12
Franciszek Kawa	7		22
Adam Szydłowski	9	łódzkie	12
Tadeusz Woźniak	11		4
Mirosław Gilarski	13	małopolskie	20
Arkadiusz Mularczyk	14		7
Edward Siarka			8
Paweł Śliwa (poparty przez SP)			17
Józef Rojek	15		4
Radosław Stokłosa	16	mazowieckie	18
Danuta Tynieć	20		21
Patryk Jaki	21	opolskie	3
Piotr Uruski	22	podkarpackie	3
Tadeusz Cymański	25	pomorskie	9
Jan Ziobro	27	śląskie	3
Monika Fajer	28		12
Józef Kubica	29		14
Maria Tatura	30		16
Michał Wójcik	31		3
Tomasz Zbróg	33	świętokrzyskie	21
Zbigniew Ziobro			32
Elżbieta Wirska	35	warmińsko-mazurskie	18
Robert Popkowski	37	wielkopolskie	16
Jerzy Podmokły	38		14
Łukasz Kropiewski	40	zachodniopomorskie	13

* Wyświetlone nazwiska to kandydaci SP, którzy weszli do Sejmu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej: http://parlament2015.pkw.gov.pl/344_sejm [dostęp: 17.03.2016]; Strona internetowa Parlamentarny.pl, <http://www.parlamentarny.pl/sejm-2015/okregi/> [dostęp: 17.03.2015].

Do Senatu z list PiS weszło dwóch senatorów partii Zbigniewa Ziobro: Mieczysław Golba i Jacek Włosowicz. Parlamentarzyści Solidarnej Polski weszli w skład klubu parlamentarnego PiS, którego wiceprzewodniczącym został poseł SP Tadeusz Cymański²⁵.

²⁵ PKW, *Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2015*, http://parlament2015.pkw.gov.pl/347_Wyniki [dostęp: 24.03.2016].

Kolejnym etapem po wygranych wyborach było formułowanie rządu. Kierownictwo Solidarnej Polski chciało otrzymać stanowisko ministra, a także dwóch wiceministrów. Członkowie partii Zbigniewa Ziobro liczyli na funkcję wiceministra sprawiedliwości, którym miała zostać Beata Kempa, a także na resort sportu pod kierownictwem Patryka Jakiego. Takie żądania były nie do zaakceptowania przez Jarosława Kaczyńskiego. Po ostatecznych rozmowach w komitecie politycznym PiS, 10 listopada Beata Szydło zaprezentowała skład rządu. Z Solidarnej Polski weszła do niego Beata Kempa, która objęła stanowisko szefowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Zbigniew Ziobro jako minister sprawiedliwości. Natomiast wiceministrem sprawiedliwości w randze sekretarza stanu został poseł SP Patryk Jaki²⁶.

Podsumowanie

Analizy poszczególnych kampanii wyborczych, w których startowała partia Solidarna Polska, pokazały dominującą pozycję Prawa i Sprawiedliwości po prawej stronie sceny politycznej. Partia Jarosława Kaczyńskiego, otrzymując 37,58% głosów w wyborach parlamentarnych w 2015 r., jako pierwsza po 1989 r., samodzielnie objęła rządy.

Partia Zbigniewa Ziobro podejmowała działania programowe i inicjatywy, które miały odróżnić ją od PiS-u i przyczynić się do tego, że stałaby się alternatywą dla wyborców prawicowych. Niestety czyniła to bez większego powodzenia. Solidarnej Polsce udało się pozyskać znikomy elektorat, a poparcie nieprzekraczające 5% nie czyniło z niej partii silnej, dominującej na prawicy i zagrażającej Prawu i Sprawiedliwości.

²⁶ [b.a.], *Wybory 2015: Polska Razem i Solidarna Polska chcą po jednym ministrze*, polskieradio.pl, <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1537564,Wybory-2015-Polska-Razem-i-Solidarna-Polska-chca-po-jednym-ministrze> [dostęp: 24.03.2016]; [b.a.], *Nowy rząd Beaty Szydło. Znamy nazwiska wszystkich ministrów*, wiadomości.onet.pl, <http://wiadomosci.onet.pl/kraj/nowy-rzad-pis-2015-znamy-sklad-rzadu-beaty-szydlo/xp42l3> [dostęp: 9.11.2015]; Profil Patryka Jakiego na Facebooku, <https://www.facebook.com/jaki.patryk/photos/a.209352285835523.38213.199877710116314/734997203271026/?type=3&theater>, facebook.pl [dostęp: 19.11.2015].

SUMMARY

Analyzes of individual election campaigns in which the Solidarna Polska party took part showed the dominant position of Law and Justice on the right side of the political scene. Jarosław Kaczyński's party, receiving 37.58% of votes in the parliamentary elections in 2015, as the first after 1989, independently took over the governments.

Zbigniew Ziobro's party undertook program activities and initiatives that would distinguish it from the PiS and contribute to the fact that it would become an alternative to right-wing voters. Unfortunately, she did it without much success. Solidarna Polska managed to win a small electorate, and support not exceeding 5% did not make it a strong party dominating the right and threatening Law and Justice.

Keywords: Elections to the European Parliament, local government elections, parliamentary elections, agreement